

به نام خدای مهربان

۴

برای کودکان
پیش دبستانی
و اول دبستان

مفاهیم علوم
به زبان ساده

هوشمندانه شروع کن

دانش
طبیعی

• شناخت گیاهان

نویسنده: تیفانی ریورا، باربارا اولمن
مترجم: جواد ثابت‌نژاد
تصویرگر: مری روجز، ان لوزا، ساناز کریمی طاری
تنظیم: طاهره شاه‌محمدی
مشاور آموزشی: فهیمه سیدناصری

دفتر و فروشگاه مرکزی:
تهران، خ انقلاب، خ فلسطین جنوبی، خ محشم، شماره ۲۵
۶۶۴۸۲۶۳۰ • تلفکس: ۶۶۴۱۰۰۳۱ (۵ خط) • تلفن: ۱۳۱۵۸۴۴۵۴۷ •
www.ghasedakbooks.ir • کدپستی:
ایستگرام: @ghasedakbooks • تلگرام: @ghasedakbooks

ناشر پیش‌رو در انتشار
کتاب‌های مناسب برای
کودکان و نوجوانان

واحد کودک و نوجوان
موسسه‌ی نشر و
تحقیقات دکتر

کتاب‌های
قاصدک

هوشمندانه شروع کن جلد ۴

نویسنده: تیفانی ریورا، باربارا اولمن • مترجم: جواد ثابت‌نژاد
تصویرگر: مری روجز، ان لوزا، ساناز کریمی طاری
تنظیم: طاهره شاه‌محمدی
مشاور آموزشی: فهیمه سیدناصری

مدیر هنری، صفحه‌آرایی و اجرای جلد: فریدون حقیقی
زیر نظر گروه برنامه‌ریزی انتشارات ذکر
لیتوگرافی: مهر • کد: ۰۲/۱۱۵۸
چاپ اول: ۱۴۰۲ • تیراژ: ۲۰۰۰ جلد
شابک: ۲ - ۳۲۵ - ۲۳۷ - ۶۲۲ - ۹۷۸
شابک دوره: ۳ - ۳۳۱ - ۲۳۷ - ۶۲۲ - ۹۷۸
کلیه‌ی حقوق چاپ و نشر انحصاراً
برای انتشارات ذکر محفوظ است.

قیمت: ۴۷۰۰۰ تومان

سرشناسه: ریورا، تیفانی Rivera, Tiffany
عنوان و نام پدیدآور: هوشمندانه شروع کن : آغاز یادگیری مفاهیم علوم به زبان ساده برای کودکان پیش‌دبستانی
و اول دبستان/نویسنده تیفانی ریورا، باربارا اولمن ؛ مترجم جواد ثابت‌نژاد ؛ تصویرگر مری روجز، ان لوزا ؛
تنظیم طاهره شاه‌محمدی.
مشخصات نشر: تهران: موسسه نشر و تحقیقات ذکر، کتاب‌های قاصدک، ۱۴۰۲ -
مشخصات ظاهری: ج: تصویر (رنگی).
شابک: دوره: ۳-۳۳۱-۲۳۷-۶۲۲-۹۷۸؛ ج: ۱-۳۲۲-۲۳۷-۶۲۲-۹۷۸؛ ج: ۲-۳۲۲-۲۳۷-۶۲۲-۹۷۸؛ ج: ۳-۳۲۴-۲۳۷-۶۲۲-۹۷۸؛ ج: ۴-۳۲۵-۲۳۷-۶۲۲-۹۷۸؛ ج: ۵-۳۲۶-۲۳۷-۶۲۲-۹۷۸؛ ج: ۶-۳۲۷-۲۳۷-۶۲۲-۹۷۸؛ ج: ۷-۳۲۸-۲۳۷-۶۲۲-۹۷۸؛ ج: ۸-۳۲۹-۲۳۷-۶۲۲-۹۷۸؛ ج: ۹-۳۳۰-۲۳۷-۶۲۲-۹۷۸؛ ج: ۱۰-۳۳۱-۲۳۷-۶۲۲-۹۷۸
یادداشت: عنوان اصلی: Smart Start STEM: Science, Technology, Engineering, Mathematics, ۲۰۱۸.
مندرجات: ج۱ دانش طبیعی: شناخت جانوران، محل زندگی، غذا، اندام، بچه‌ها و نیازهای آن‌ها
ج۲ دانش طبیعی: شناخت جانوران، حشرات، قورباغه و دایناسورها - ج۳ دانش طبیعی: شناخت انسان
ج۴ دانش طبیعی: شناخت گیاهان - ج۵ دانش طبیعی: شناخت مواد جامد مایع، گازها -
ج۶ دانش طبیعی: شناخت ویژگی‌های اشیاء - ج۷ دانش زمین‌شناسی: شناخت قطعه‌های ماشین، سطح
شیبدار، صدا و آهن‌ریا - ج۸ دانش زمین‌شناسی: شناخت صخره‌ها، سنگ‌ها، فصل‌ها و وضعیت هوا.
ج۹ دانش زمین‌شناسی: شناخت آب‌ها، خشکی‌ها و کره‌ی ماه.
موضوع: علوم -- ادبیات کودکان و نوجوانان Science -- Juvenile literature
علوم -- به زبان ساده Popular works -- Science
شناسه افزوده: آلمن، باربارا Allman, Barbara
شناسه افزوده: ثابت‌نژاد، جواد، ۱۳۴۰ - مترجم
شناسه افزوده: روخاس، مری، تصویرگر Rojas, Mary
شناسه افزوده: ایوسا، آن، ۱۹۴۸- م، تصویرگر Iosa, Ann, 1948-
رده‌بندی کنگره: Q1۶۳ - رده‌بندی دیویی: [ج۱۵]ج
شماره کتابشناسی ملی: ۹۱۷۲۹۳۴

مقدمه

● امروزه آموزش‌های پیش‌دبستان برای کودکان بسیار مورد توجه قرار گرفته است. به عقیده‌ی کارشناسان این حوزه، این دوره‌ی طلایی بهترین فرصت برای رشد مهارت‌های شناختی، اجتماعی، تربیتی و ... در کودکان است. در واقع یادگیری آنان در این دوره عمیق‌تر، سریع‌تر و آسان‌تر انجام می‌شود و توانایی‌های آنان در جنبه‌های مختلف رشد شکوفا شده و پایه‌های اصلی شخصیت آنان شکل می‌گیرد؛ از همین رو این دوره به دوران یادگیری معروف شده است.

● مطالعات نشان می‌دهد سرمایه‌گذاری صحیح در آموزش‌های پیش‌دبستانی و انتخاب برنامه‌های آموزشی با کیفیت باعث افزایش آمادگی و اشتیاق کودکان برای ورود به مدرسه و اجتماع شده و رشد زبان و گفتار، رشد جسمی و حرکتی، رشد خلاقیت و ابراز وجود، رشد ذهنی و شناختی و همچنین رشد عاطفی و اجتماعی کودکان را به دنبال دارد.

● مجموعه‌ی ۹ جلدی «هوشمندانه شروع کن!» ترکیبی از مفهوم، مهارت‌ها، تلاش و تمرین است که در سه حوزه‌ی دانش طبیعی، دانش زندگی و زمین‌شناسی و با محوریت دانش، فناوری، مهندسی و ریاضیات برای گروه سنی پیش از دبستان تهیه و تنظیم شده است. درس‌های ارائه شده در این مجموعه، برای درک مفاهیم علمی به زبان ساده و فراهم کردن بستری برای روبه‌رو شدن با پرسش‌ها و تمرین‌هایی مرتبط با موضوع، تنظیم شده است.

● اگر کودکان در یک مسئله‌ی مهم غوطه‌ور شوند، یاد می‌گیرند خوب بیندیشند و مهارت‌هایشان را افزایش داده و در دنیای واقعی برای مسائلشان راه حل مناسب پیدا کنند. با توجه به این که کودکان دوست دارند سؤال کنند و با هم در کارها مشارکت داشته باشند، تمرین‌های این مجموعه برای جذب کودکان، طوری برنامه‌ریزی شده است تا خوب فکر کنند و برای حل مشکلاتشان از روش‌های متفاوت استفاده کنند.

راهنمای استفاده

در این مجموعه هر موضوع، با ترکیبی علمی ارائه شده است. والدین و مربیان باید به عنوان تسهیل‌گر در آموزش، تکرار و تمرین همراه کودک بوده و از او پشتیبانی کنند. در واقع تسهیل‌گر کسی نیست که دانش و مهارت را به دانش‌آموزان منتقل می‌کند، بلکه کسی است که به آن‌ها کمک می‌کند تا خود دانش و مهارت را کسب کنند.

در هر مبحث باید با توجه به خصوصیات فردی و مشارکتی در امر یادگیری، ابتدا به خواندن متن‌های علمی پرداخته شود و در ادامه با توجه به فعالیت‌ها، داستان‌ها و تمرین‌ها گام به گام پیش رفته و با بحث‌های آزاد، آزمایش‌ها و نتیجه‌گیری، هر مبحث به پایان برسد. استفاده از راهنمای صفحات و تصاویر کتاب برای ارائه‌ی مثال به کودکان بسیار راهگشا و مفید خواهد بود.

فهرست

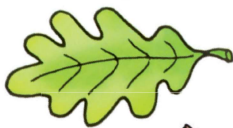
۱۴

نیازهای گیاهان

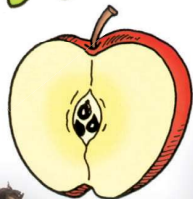
۱۲

درختان

۲۱

برگ‌ها

۲۹

گیاهان خوراکی

گیاهان

گیاهان

موجودات زنده هستند.

گیاهان به **خاک**، **هوا**، **آب** و **نور خورشید** نیاز دارند تا زندگی و رشد کنند.

گیاهان در فضای سرپوشیده یا هوای آزاد در **خاک** یا **گل و لای** رشد می‌کنند.

آب به گیاهان کمک می‌کند تا سالم باشند.

گیاهان به **هوای** تازه و **نور** خورشید هم نیاز دارند تا سالم بمانند.

● با کودک به تصاویر نگاه کنید و درباره‌ی چیزهایی که گیاهان نیاز دارند صحبت کنید.

نیازهای گیاهان

داستان علمی

من و دوستانم می‌خواستیم بفهمیم که گیاهان برای زنده ماندن و رشد به چه چیزهایی نیاز دارند. ما به یک گیاه خاک، هوا و آب دادیم اما نور آفتاب را حذف کردیم. به گیاه دیگر خاک، هوا و نور آفتاب دادیم اما آب ندادیم. به گیاه سوم خاک، هوا، آب و نور آفتاب دادیم.

حدس بزنید چه اتفاقی افتاد؟!

گیاه بدون نور آفتاب پژمرد و رشد نکرد. گیاه بدون آب خشک و قهوه‌ای شد. گیاهی که همه چیز داشت سبز و سالم بود!

با دقت جواب بده!

به تصاویر نگاه کنید و بگوئید درست است یا درست نیست؟

۲

به این گیاه آب داده‌اند.

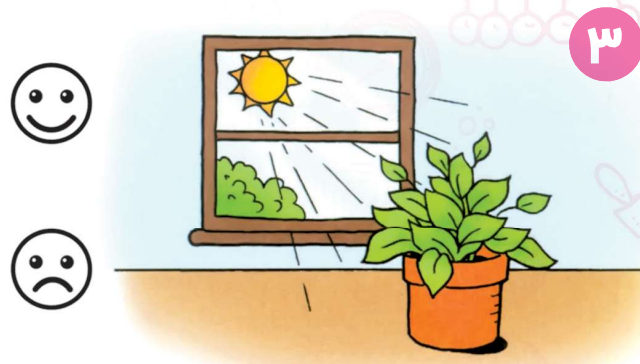
۱

به این گیاه آب داده‌اند.

۴

به این گیاه خاک داده‌اند.

۳

به این گیاه آفتاب داده‌اند.

● با کودک در فضای خانه یا بیرون به گیاهان نگاه کنید و درباره‌ی نحوه‌ی دریافت چیزهایی که آن‌ها برای زنده ماندن نیاز دارند صحبت کنید.